

Språklig (o)tillgänglighet – upplevelser bland döva finlandssvenska teckenspråkiga

Maria Andersson-Koski

Brigitta Busch (2017) har myntat begreppet ”Sprachleben” eller ”the lived experience of language” för att vidga förståelsen av språklig repertoar. Enligt Busch formas repertoaren inte enbart av de kommunikativa resurser vi har, men också av resurser vi upplever oss sakna. Upplevda restriktioner i vår repertoar visar sig ofta i starka kroppsligt-emotionella upplevelser så som längtan, ilska eller skam.

I min presentation diskuterar jag finlandssvenska teckenspråkiga dövas upplevelser av språklig (o)tillgänglighet med utgångspunkt i Buschs förståelse av repertoar. Materialet i min pågående doktorsavhandling består av videoinspelningar med finlandssvenska teckenspråkiga som ritar, presenterar och diskuterar språkporträtt (eng. language portraits) i grupp.

Antalet döva finlandssvenska teckenspråkanvändare uppskattas i Finland till knappa hundra (Andersson-Koski, 2015) och språket är allvarligt hotat enligt Unescos kriterier. För en minoritet inom en minoritet, så som den finlandssvenska dövgemenskapen, är tillgänglighet inte enbart en språkfråga utan en fråga om *språkliga mänskliga rättigheter* (Skutnabb-Kangas, 2000). Detta framträder i mitt material i deltagarnas beskrivningar av språklig tillgänglighet som nyckeln till kunskap, tillhörighet, trygghet och frihet. Med min forskning vill jag bidra till att synliggöra upplevelserna bland en ofta osynliggjord grupp i samhället.

Referenser

Andersson-Koski, M. (2015). *Mitt eget språk – vår kultur. En kartläggning av situationen för det finlandssvenska teckenspråket och döva finlandssvenska teckenspråkiga i Finland 2014–2015*, Helsingfors: Finlandssvenska teckenspråkiga r.f.

Busch, B. (2017). Expanding the notion of the linguistic repertoire: On the concept of Sprachleben – the lived experience of language. *Applied Linguistics*, 38(3), 340–358.

Skutnabb-Kangas, T. (2000). *Linguistic Genocide in Education, or Worldwide Diversity and Human Rights?* Mahwah, NJ: Erlbaum.